

№ Бейше Урстомбеков атындагы жалпы билим беруучу орто мектеби

Ачык сабак

География

Тема: *Калкы жана саясий картасы*

7^акласс

Предметтик муг: *Г.У.Уркунчиева*

2021-2022-окуу жылы

29.11.21

Сабактын темасы : *Калкы жана саясий картасы*

*Рафан
Калиев.
29.11.21*

Сабактын максаты:

1. Окуучулар Африка материгинин калкы, анын жайгашуусу жана саясий картасы боюнча мааымат алат.
2. Окуучулар ой жугуртуусун онуктуруу менен бирге карта менен иштоого конугот.
3. окуучулар бири-бирине жардам беруу менен эмгекчилдикке тарбияланат.

Сабактын тиби: Стандарттык сабак

Сабактын формасы: Таймаш сабагы

Сабакта колдонулуучу каражаттар: видео слайд, карта, атлас, таркатмалар, суроттор ж.б.

Сабактын милдеттери :

1. Когнитивдик

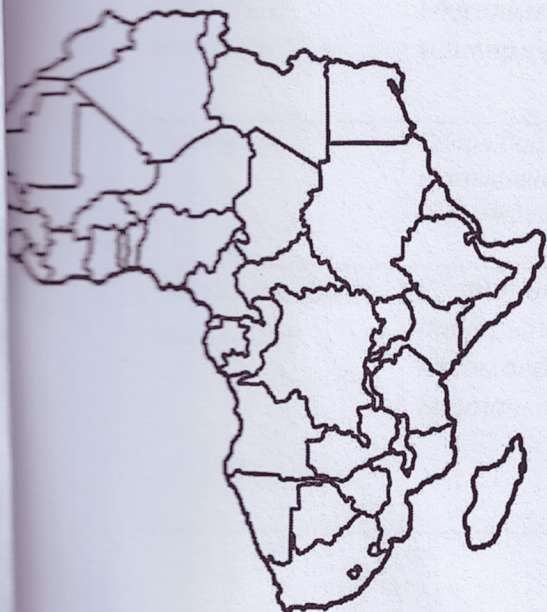
Мазмундук тилке:

1. Географиялык мейкиндик
2. Географиялык-маданий ар түрдүүлүк
3. Социалдык-экономикалык өнүгүү

Предметтик компетенттүүлүк:

1. Географиялык
2. Геоэкологиялык
3. Социалдык-инсандык

Африка

	Окуучунун ишмердүүлүгү	Компет-к		Баалоо
		НК	ПК	
н зуу.	Окуучулар саламд-т Сабакка даярданат.			
арды суроо	Окуучулар суроолорго жооп беришет.	НК ₃	ПК ₁	Калыптанд-чуу

Жаңы тема

Африканын калкы негизги уч топко-европеоид,негроид жана монголоид расаларына таандык. Материктин калкынын негизги болугун жергиликтүү, б.а туруктуу жашап келген калкы түзөт.

Европа окулдору материктин тундугундо жашашат. Алар берберлер, алжирликтер, марокколуктар, египеттиктер.

Сахарадан тартып материктин туштугундо копчулук болугундо негроиддер отурукташкан. Африканын эн бойлуу адамы-тутстар,химдер кирет. Алар материктин тундук болугундо, саванналарда жашашат.Бойлору 180-200см. Экватордук токойлордо-пигмейлер, бойлору 140-150см ашпайт, токойлордо жашайт. Туштук Африканын жарым чолдорундо бушмендер, готтентоттор жашашат. Ону саргыч ,бети жайык,кыска бойлуу келишет.

Монголоид жана негроид расаларынын аралашуусунан малагасилер келип чыккан.

Европадан кочуп келгендернегизинен климаттык шарты ыңгайлуу, топурагы асыл жерлерде жашайт.

Африканын калкынын саны 700млн.дон ашат. Калктын орточо жыштыгы 1км.кв-230киши туура келет. Сахарада буткул калктын 1% азыраагы жашайт.

Материкти колониялаштыруу орто кылымда эле башталган.

Европалыктар жергиликтүү калкты ырайымсыз эзишкен.

Жашоог ылайыксыз каксоо жерлерге суруп ташташкан.

Африка колониялдык системага каршы туруп, 2чи дуйнолук согуштан кийин озгоргон. Бир нече мамлекеттер коз

карандысыз эркин мамлекеттерге айланган. Бирок,

алардын экономикасына онугуу багыт алды. Копчулук

олколорунун чарбасынын денгээли томон. Калкы

жакырчылыкта жашайт.

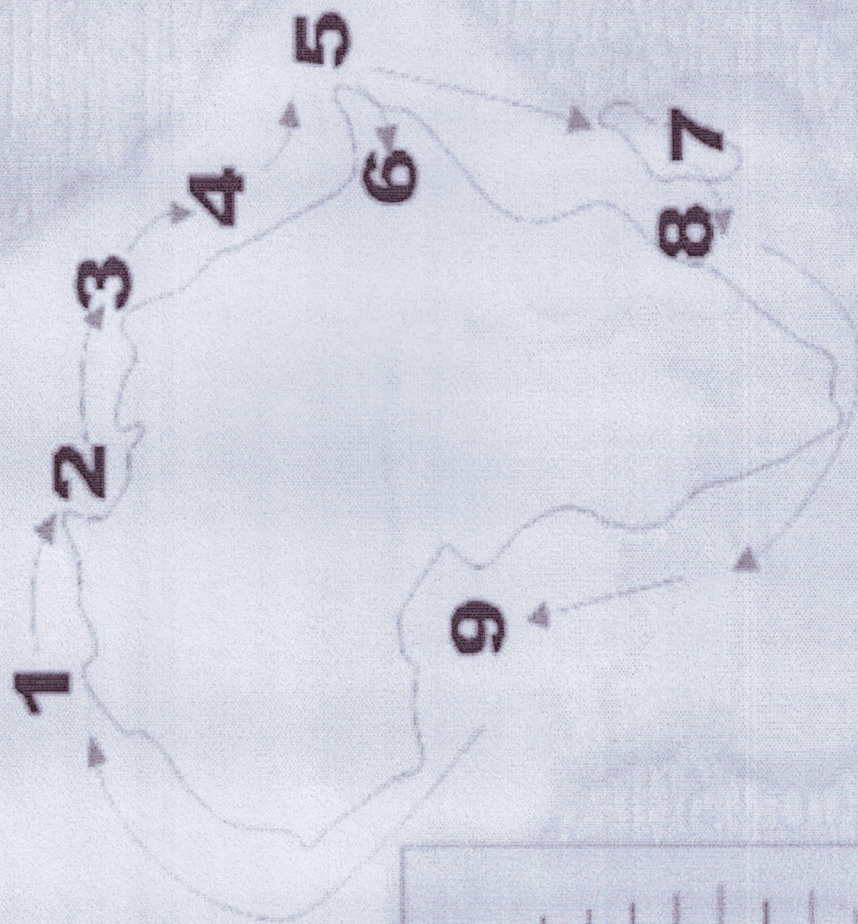
НК₁

ПК₁

ПК₂

Практикалык иш			НК ₃	ПК ₁	
Бышыктоо 1. Африканын калкын канча расанын окулдору тузот? 2. Калктын отурукташуусу эмнеге бирдей эмес? 3. Саясий картасынын озгорушуно эмне себеп болгон? 4. Олутту озгорууларго кайсылар кирет?			НК ₁ НК ₃	ПК ₁ ПК ₂ ПК ₃	Калыптандыруучу
Баалоо	«2», «3», «4», «5»				Суммативдик
Үй тапшырма	*8.1.8 окуп келуу				

Өз алдынча иш

Саякат жасап, схемада берилген жерлердин аттарын толуктагыла

- 1. Кысык _____
- 2. Деңиз _____
- 3. Канал _____
- 4. Деңиз _____
- 5. Кысык _____
- 6. Жарым арал _____
- 7. Арал _____
- 8. Кысык _____
- 9. Булуң _____

№3 Бейше Урстомбеков атындагы жалпы билим беруучу орто мектеби

Мамбет кызы Наргиза

26. 11. 21.

окуу жез

Ачык сабак

География

Классы: 6^Б класс

Тема : Литосфера. Литосферанын тузулушу.

Предметтик мугулим: Мамбет кызы Наргиза

2021-2022-окуу жылы

Сабактын аты: География 6^б-класс 26.11.2021-жыл

Сабактын темасы: Литосфера. Литосферанын тузулушу.

№	Максаты:	
1	Билим беруучулук	Литосферанын тузулушу, жер кыртышы, тоо тектери жана минералдары боюнча окуучулардын билимдерин калыптандыруу.
2	Онуктуруучулук	Окуучулар тоо тектеринин пайда болуу озгочолукторун онуктурушот.
3	Тарбия беруучулук	Бирин бири сыйлоого, оз оюн эркин айтууга тарбияланышат.

Колдонулган методдор: Ой жугуртуу, логиканы ойготуу, суроо жооп

Сабактын жабдылышы: Китеп, сурот, плакат, тех каражат

Сабактын журушу:

НК

ПК

1. Маалыматтык

1. Географиялык документтерди

талдоо жана интерпретациялоо.

2. Социалдык коммуникативдик

2. Географиялык проесстер

Кубулуштарды тушундуруу.

3. Озун озу уюштуруу

3. Географиялык объектилердин

маселелерди чечуу .

конкреттуу муноздомосун беруу

мейкиндикте багыт алуу.

№	Сабактын этаптары:	Мугалимдин ишмердуулугу:	Окуучунун ишмердуулугу:	Компетен тт уулук	Баалоо
1	Уюштуруу: Саламд ашуу Шыктан дыруу	Окуучулар менен учурашып, жагымдуу маанай тузуп алам.	Окуучулар сабакка даярдыктарын корсотушот.	(НК)(ПК)	
2	Уй тапшыр масын текшеру у.	Биз откон сабакта Жердин ички тузулушу боюнча тушунук алганбыз жана суроолого жооп беруу	Уй тапшырманы айтып беришет.	НК1, НК3. ПК1	Формативдик

Литосфера – Жер кыртышын жана мантиянын жогорку катмарын камтыган Жердин «катуу» сырткы сферасы.

Литосферанын төмөнкү чеги астеносферанын үстүнөн өтөт. 20-кылымдын 60-ж-рына чейин жер кыртышынын синоними катары кабыл алынган

Литосфера плиталары – Жердин литосферасы бөлүнгөн салыштырмалуу монолиттүү плиталар. Учурда 7 ири (туурасы 1000 кмден жогору) плита бар: Түндүк Америка, Евразия, Түштүк Америка, Африка, Инди-Австралия, Антарктика жана Тынч океан. Бардык ири литосфера плиталары (Тынч океан плитасынан башкасы) континенттик жана океандык бөлүктөрдү камтыйт. Ошондой эле 7 кичи плитага (туурасы 1000 кмден аз) да бөлүшөт: Кокос, Наска, Скоша (Скотия), Кариб, Араб, Филиппин, Каролин. Мындан тышкары түндүктө Түндүк Америка менен Евразия, түштүктө Түштүк Америка, Африка жана Инди-Австралия плиталарынын ортосундагы алкакта жайгашкан майда плиталар да бар. Литосфера плиталарынын магмалык жана сейсмдик активдүү зоналар менен белгиленген чеги вертикалдык же субвертикалдык бөлүнүү зоналары менен берилген. Литосфера плиталары бири-бирине салыштырмалуу горизонталдык (айрым учурда вертикалдык) багытта бир нече миңдеген кмге чейинки аралыкка (жылына бир нече смден 10 смге чейинки ылдамдыкта) жылып турат. Плиталар кыймылга келгенде четтери бузулат. Литосфера плиталарынын ички бөлүктөрүндө бул учурда плиталардын четтеринде топтолгон чыңалуунун жана ички плиталык магматизм таасиринен ички плиталык деформациялар жүрөт. Литосфера плиталарынын жылышуу механизми Жердин мантиясынын конвекциясы менен байланыштуу. Литосфера плиталарынын жылышына кошумча күч катары литосфера плиталарынын спрединг зоналарында (түпкүрдөн магма порциялар менен келгендиктен) ары-бери жылышы жана субдукция зонасында океандык литосфера плиталарынын (тереңдикке байланыштуу оордук күчүнүн таасири астында океан литосферасынын тыгыздыгынын өсүшүнөн) тартылышы болот.

1. геологияда – Жердин ядросу менен жер кыртышынын ортосунда жайгашкан «катуу» Жер катмары. Жердин көлөмүнүн (атмосферасыз) 83%ин, массасынын 67%ин түзөт.

2.

Жер, Күн жана башка планеталар (суутек жана гелий көрмөксөн Жердин тартылуу аман калган), ошондой эле элементтер бир эле салышы бар. Ядродогу темир кемитүү, биз мантия болжол менен курамын дал магний, кремний, темир, кычкылтек бир аралашма деп эсептей аласыз гранат .

Бирок так минералдардын аралашмасы бир тараптуу катышкан эмес бекем отурукташкан эмес, татаал маселе болуп саналат. Биз мантия, ошондой эле терең чейин болжол менен 300 км, кээде көп бетер эле, кээ бир жанар тоолордун атылышы менен жүргүзүлөт асканын алам келген үлгүлөрү бар экенин жардам берет. Бул мантиянын жогорку бөлүгү тектердин түрлөрү турат көрсөтүп эрүүчү жана эклогиттин . Бирок биз мантиянын алуу аябагандай кызыктуу иш бриллиант . Дагы "

Жердин мантия - geosphere бир бөлүгү Жер кабыгы менен ядронун ортосундагы жайгашкан. Бул планетанын бардык зат чоң үлүшү болот. мантиянын изилдөө Жердин ички түзүлүшүн түшүнүү үчүн гана маанилүү эмес. Бул, сейрек кездешүүчү жана кошулмаларды алуу мүмкүнчүлүгүн берүү үчүн, бир планета пайда болушу жарык чачат жер титирөө механизмин жана түшүнүүгө жардам берет жайгашкан жана анын плиталардын кыймылы. Бирок, мантиянын курамы жана мүнөздөмөсү тууралуу маалымат мүмкүн эмес. адам кантип пайда болгонун так билбейбиз катары терең узак катары көргүбүз келет. Жердин мантиясы, азыр негизинен сейсмикалык толкундардын жардамы менен изилдеп жатат. Ошондой эле лабораторияда моделдөө.

	Прак-к иштоо:	Окуучулар эки топко болунуп, суроолорго жооп берип плакат менен иштешет. Жердин тузулушун чагылдырып, суротторду тартышат	Окуучулар эки топто активдуу иштешет жана сурот тартышат	НК1, НК3, ПК1, ПК2, ПК3	Формат ивдик
5	Бышыкгоо:	1) Литосфера деген эмне? 2) Мантия кайда жайгашкан? 3) Ядро канчага болунот? 4) Литосфералык плита деген кайсы?	Окуучулар суроолорго так жана туура жооп беришет.	НК1, НК2, ПК1П К2	Формат ивдик
6	Уй тапшыр масы:	Отулгон теманы окуп келуу	Окуучулар кундолуктору но жазышат.	НК1	
7	Баалоо:	Алган билимдери бааланат.	Кундолукко койдурушат.		Суммат ивдик
8	Жыйынтык тоочу рефлекс:	Кызыктуу оюндар менен сабак жыйынтыкталат			